

ZARZĄDZENIE NR BM.0050.82.2024
BURMISTRZA MIASTA PSZÓW

z dnia 15 maja 2024 r.

**w sprawie projektu uchwały Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej w Mieście Pszów na lata 2024 - 2028**

Na podstawie art. 18 ust. 2, pkt. 15, art. 30, art. 40 ust.1 i art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2024r, poz. 609) uchwały nr XXIV/202/2021 Rady Miejskiej w Pszowie z dnia 27 stycznia 2021r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultacji z radami działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji

zarządzam, co następuje:

§ 1. Przeprowadzić konsultacje projektu uchwały Rady Miejskiej w sprawie Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Mieście Pszów na lata 2024 - 2028

§ 2. Konsultacje prowadzone są od dnia 15.05.2024 r. do 22.05.2024 r. w celu poznania opinii na temat w/w projektu uchwały.

§ 3. Podmiotami uprawnionymi do konsultacji są organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

§ 4. Konsultacje są prowadzone za pośrednictwem strony internetowej www.pszow.pl oraz tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Pszów, na których wraz z ogłoszeniem zamieszcza się projekt aktu prawnego stanowiącego przedmiot konsultacji.

§ 5. Właściwym do udzielania wyjaśnień, przyjmowania uwag i opinii jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszowie.

§ 6. Ogłoszenie wyników konsultacji nastąpi poprzez zamieszczenie informacji na stronie internetowej Miasta Pszów www.pszow.pl oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Pszów i Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszowie najpóźniej w terminie 7 dni od dnia ich zakończenia.

§ 7. Wykonanie Zarządzenia powierza się Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszowie.

§ 8. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Burmistrz Miasta Pszów

Piotr Kowol

Projekt

z dnia 15 maja 2024 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W PSZOWIE**

z dnia ..... 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy
Domowej w Mieście Pszów na lata 2024 – 2028**

Na podstawie art. 18 ust. 2, pkt. 15, art. 30, art. 40 ust. 1 i art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2024 r. poz. 609), w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz.U. z 2024, poz. 424)

RADA MIEJSKA W PSZOWIE

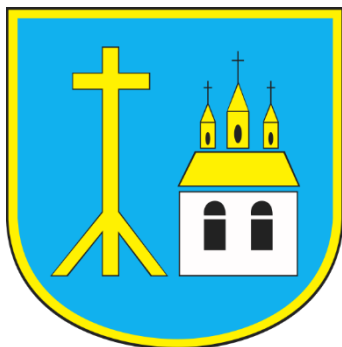
uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Mieście Pszów na lata 2024 – 2028” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Pszów.

§ 3. Traci moc Uchwała Nr XXIII/195/2020 Rady Miejskiej w Pszowie z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 - 2025”.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY
OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY
DOMOWEJ W MIEŚCIE
PSZÓW
NA LATA 2024-2028

WYKAZ SKRÓTÓW:

BP – Biblioteka Publiczna Miasta Pszów

GKRPAiPN – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
i Przeciwdziałania Narkomanii

KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

KP – Komisariat Policji w Pszowie

MOK – Miejski Ośrodek Kultury w Pszowie

NGO (ang. *non-government organization*) – organizacja pozarządowa

NK – procedura „Niebieskie Karty”

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej

PARPA – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

ŚŚ – Świetlica środowiskowa

UM – Urząd Miasta Pszów

ZI – Zespół Interdyscyplinarny

SPIS TREŚCI

PRZEMOC DOMOWA.....	3
DEFINICJA PRZEMOCY.....	3
FORMY PRZEMOCY.....	5
SKALA PRZEMOCY W ŚWIELE BADAŃ OGÓLNOPOLSKICH.....	6
UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU.....	9
PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU.....	10
CHARAKTERYSTYKA MIASTA PSZÓW.....	12
ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ.....	13
DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE MIASTA PSZÓW.....	17
CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU.....	22
ADRESACI PROGRAMU.....	32
PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU.....	32
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	33
EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU.....	33
WNIOSKI I PODSUMOWANIE.....	35
SPIS WYKRESÓW I TABEL.....	37
SPIS WYKRESÓW.....	37
SPIS TABEL.....	37

PRZEMOC DOMOWA

Definicja przemocy

Przemoc domowa jest jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania wielu działań przeciwdziałających temu zjawisku. W świetle ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 424), przemoc domowa to *jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności narażające te osoby na:*

niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia

naruszenie ich godności, nietykalności cielesnej lub wolności, w tym seksualnej

szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące cierpienie lub krzywdę

ograniczenie lub pozbawienie dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej

naruszenie prywatności lub wzbudzenie poczucia zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej

Źródło: Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej

W odniesieniu do zachowań przemocowych w środowisku rodzinnym zwraca się uwagę na cztery cechy charakterystyczne, które są ze sobą ściśle powiązane, występują jednocześnie i stanowią istotę problemu:

1. **Intencjonalność** – ma charakter świadomego i zamierzonego działania,
2. **Nierównowaga sił** – przewaga jednej ze stron, np. fizyczna, psychiczna czy ekonomiczna,

3. **Naruszanie praw i dóbr osobistych** – osoba stosująca przemoc narusza podstawowe prawa osób doznających przemocy, np. nietykalności cielesnej, godności, szacunku itp.,
4. **Powodowanie cierpienia i bólu** – osoba stosująca przemoc naraża zdrowie i życie osoby doznającej przemocy na poważne szkody¹.

Przemoc domowa rzadko jest jednorazowym incydem. Amerykańska psycholog Leonora E. Walker opisała cykl przemocy przedstawiający 3 fazy zachowań związanych z doświadczaniem przemocy w związku:

1. **Faza narastającego napięcia** – wzrost napięcia i natężenia sytuacji konfliktowych. Osoba stosująca przemoc staje się poirytowana, zdenerwowana i prowokuje kłótnie, a pozostali członkowie rodziny czują strach i niepewność, przez co dążą do złagodzenia sytuacji.

2. **Faza ostrej przemocy** – wybuch gniewu, upust narastającego napięcia. Osoba stosująca przemoc dopuszcza się czynów, których wcześniej by nie wyrządziła.

3. **Faza miodowego miesiąca** – okres okazywania skruchy przez osobę stosującą przemoc, która przekonuje, że sytuacja już się nigdy nie powtórzy.

Po pewnym czasie napięcie znów zaczyna rosnąć i cykl się powtarza, lecz przemoc jest jeszcze gwałtowniejsza, skracą się faza „miodowego miesiąca”, faza narastającego napięcia i ostrej przemocy wydłużają się i mają gwałtowniejszy przebieg, a po pewnym czasie faza „miodowego miesiąca” zanika i pozostają tylko 2 fazy².

¹Poradnik dla osób dotkniętych przemocą, Stowarzyszenie OPTA, s. 1

²<https://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/30-cykle-przemocy-w-rodzinie> [dostęp: 15.04.2024 r.]

Formy przemocy

Wyróżnić można następujące formy przemocy:

- 1. Fizyczną** – jest to naruszenie nietykalności fizycznej, celowe uszkodzenie ciała, zadanie bólu bądź groźba uszkodzenia ciała. Jej skutki mogą być różne, np. złamania, siniaki, poparzenia itp. Powodowana jest poprzez, np. kopanie, parzenie, duszenie, popychanie, policzkowanie, użycie broni.
- 2. Psychiczną** – oznacza powtarzające się poniżanie i ośmieszanie, manipulowanie dla własnych celów, wciąganie w konflikty, brak właściwego wsparcia, np. wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę zainteresowania, uczuć czy szacunku, odrzucenie, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna, czyli kontrolowanie i zakazywanie bądź ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, domaganie się posłuszeństwa, stosowanie groźb, degradacja werbalna (wyzywanie, upokarzanie, zawstydzanie).
- 3. Seksualną** – jako przykłady tego rodzaju przemocy wymienia się: wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie stosunku z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych itp.
- 4. Ekonomiczną** – opisywana jest zazwyczaj jako używanie pieniędzy lub innych wartości materialnych do zaspokojenia potrzeb władzy i kontroli przez osobę stosującą przemoc. Podporządkowanie materialne partnerki/partnera bądź innych osób sprawia, iż czują się one uzależnione od dochodów bądź majątku osoby stosującej przemoc albo stają się odpowiedzialne za utrzymanie rodziny. Pieniądze czy wartości materialne są używane zatem jako instrument, narzędzie do budowania jawnej lub ukrytej dominującej pozycji w rodzinie i stają się swojego rodzaju kartą przetargową.

5. Zaniedbanie – nazywane jest ukrytą formą przemocy. Zaniedbywaniem jest niezaspokajanie podstawowych potrzeb biologicznych i psychicznych przede wszystkim dzieci. Może ono się zacząć już w okresie życia płodowego, kiedy matka prowadzi niehigieniczny tryb życia. Zaniedbywanie ma także miejsce wówczas, gdy dziecko ma zaspokojone potrzeby o charakterze biologicznym, ale nie ma zagwarantowanej prawidłowej stymulacji poznawczej. Skrajnym przypadkiem zaniedbania jest wzrastające w ostatnich latach porzucenie dziecka z narażeniem go na utratę zdrowia, a nawet życia³. Omawiana forma przemocy dotyczy także relatywnie często seniorów.

6. Cyberprzemoc – przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Bywa określana także jako cyberbullying, nękanie, dręczenie, prześladowanie w Internecie. Niezależnie od określenia, jej celem zawsze jest wyrządzenie krzywdy drugiej osobie. Zjawisko elektronicznej agresji może przybierać różne formy: od wysłania obraźliwego SMS-a czy e-maila do drugiej osoby, aż po założenie komuś fałszywego konta na portalu społecznościowym⁴.

Skala przemocy w świetle badań ogólnopolskich

Realizowane na przestrzeni lat badania i prowadzone statystyki pokazują, że problem przemocy domowej dotyka rocznie dziesiątki tysięcy osób. Jak wynika z danych statystycznych odnoszących się do przemocy domowej gromadzonych przez Policję, w 2022 roku ogólna liczba osób doznających przemocy w Polsce kształtowała się na poziomie 71 631, w tym 73% stanowiły kobiety (51 935 osób), 15% – małoletni (10 982 osoby), z kolei 12% – mężczyźni (8 714 osób). W 2022 roku zanotowano 62 244 osoby stosujące przemoc, z czego zdecydowaną większość stanowili mężczyźni, tj. 55 426 osób (89%). W porównaniu do 2021 roku liczba osób doznających przemocy zmniejszyła się o 5,5% (4 130 osób), z kolei liczba osób stosujących przemoc spadła o 4,0% (2 602 osoby).

³ J. Helios, W. Jedlecka, *Współczesne oblicza przemocy. Zagadnienia wybrane*, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław 2017.

⁴ Cyberprzemoc. Włącz blokadę na nękanie. Poradnik dla rodziców. NASK Akademia, Warszawa 2020.

Według „Ogólnopolskiej diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie wobec dzieci” przeprowadzonej w 2021 roku na zlecenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej najpowszechniejszą formą przemocy domowej wobec dzieci w opinii badanych Polaków była przemoc psychiczna, a w następnej kolejności wybrane zostały: zaniedbanie i przemoc fizyczna. Odsetek 19% dzieci w Polsce doznał przemocy fizycznej, z kolei nieznacznie mniej – przemocy psychicznej (18%), z kolei 9% wskazało na przemoc ekonomiczną, a 8% na seksualną. Ponadto 54% mężczyzn i 45% kobiet przyznało się do użycia przemocy wobec dziecka w formie tzw. „dania klapsa”. Większość badanych, którzy byli świadkami przemocy zadeklarowało, że podjęło w związku z tym faktem działania (61%), wśród których najczęściej podano rozmowę, uświadomienie problemu (26%), zgłoszenie na policję (20%) oraz pomoc społeczną (18%). Co ważne, przeważająca większość Polaków wykazała świadomość, że dziecko, które widzi przemoc między swoimi rodzicami również jest osobą doznającą przemocy (81%).

Warte uwagi są również badania z 2022 roku przeprowadzone na zlecenie Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, na temat skali zjawiska przemocy domowej wśród grup społecznych, które w szczególny sposób są narażona na doznawanie przemocy, a mianowicie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami. Według tych badań zdecydowana większość osób z niepełnosprawnościami, doznawało przemocy psychicznej (78,1%), natomiast 57,8% wskazało na przemoc fizyczną. Wśród seniorów rozkład procentowy odpowiedzi przedstawia się następująco: przemocy psychicznej doznawało 87,3% badanych, z kolei przemocy fizycznej i ekonomicznej po 43,1% respondentów⁵.

Również w 2023 roku przemoc wobec dzieci stanowiła poważne wyzwanie społeczne, pociągające za sobą szereg negatywnych konsekwencji dla rozwoju fizycznego, emocjonalnego i społecznego dzieci. Analiza statystyk opracowanych przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę, rzuca światło na skalę problemu oraz konieczność podjęcia działań w celu zapewnienia dzieciom bezpiecznego środowiska do rozwoju.

---

⁵Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. 2023 poz.1232), s. 5-7.

Z odpowiedzi udzielanych przez respondentów w wieku 11-17 lat wynika, że zdecydowana większość z nich (79%) choć raz doświadczyła w swoim życiu przemocy lub zaniedbania. Ponadto co czwarty ankietowany (27%) został kiedykolwiek pokrzywdzony za pośrednictwem więcej niż dwóch różnych form przemocy lub zaniedbania⁶.

Ponadto, z Raportu podsumowującego działalność Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” wynika, iż w 2023 roku przemoc stanowiła główny temat przeprowadzonych konsultacji. Najwięcej rozmów dyżurujący przeprowadzili z osobami doświadczającymi przemocy (44%), niemniej jednak odebrali również 25% połączeń od świadków przemocy. Należy zwrócić uwagę na fakt, że osoby zgłaszające przemoc, przeważnie wskazują na więcej niż jedną jej formę. Przemoc psychiczna jest tematem większości przeprowadzanych rozmów – zgłaszało ją 8 756 osób (w tym 163 dzieci), z kolei doświadczanie przemocy fizycznej deklarowało 4 551 dzwoniących (w tym 98 dzieci). Odnotowano również przypadki przemocy ekonomicznej (14%) oraz seksualnej (4,5%).

---

⁶*Diagnoza przemocy wobec dzieci w Polsce 2023, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, Warszawa, s. 29.*

UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Zgodnie z treścią art. 6 ustawy 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 424) do zadań własnych gminy należy *opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej*. Program ma istotne znaczenie dla realizacji celów polityki społecznej w skali lokalnej. Kolejne obowiązki przypisane gminie przez ustawodawcę to:

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Redakcja niniejszego dokumentu stanowi wypełnienie jednego ze wskazań ustawy, pozwala jednocześnie na dokonanie szczegółowej analizy problemu oraz prezentuje konkretne metody przeciwdziałania przemocy występującej w społeczności lokalnej, jaką tworzą na co dzień mieszkańcy Miasta Pszów. Istotnym elementem **Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Mieście Pszów na lata 2024-2028** jest wprowadzenie w życie działań mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy domowej, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom doznającym przemocy, jak i ją stosującym.

PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

Poniżej wymieniono podstawowe akty prawne, które uwzględniają temat przeciwdziałania przemocy i regulują postępowanie różnych podmiotów w stosunku do osób doświadczających oraz stosujących przemoc domową. Stanowią one również fundament prawny dla zapisów **Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Mieście Pszów na lata 2024-2028.**

Program będzie realizowany w oparciu o następujące dokumenty normujące problematykę przeciwdziałania przemocy domowej:

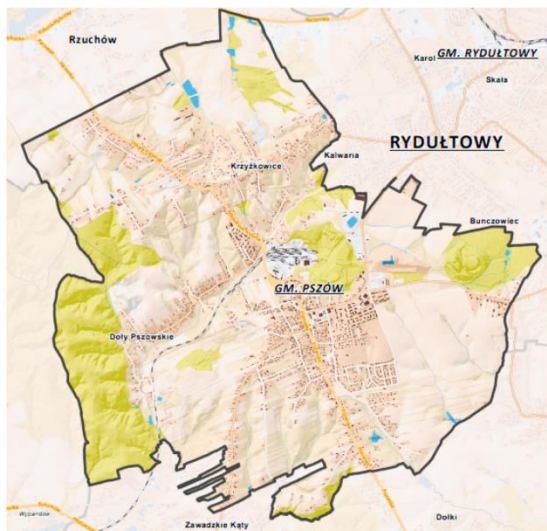
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym,
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji,
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny,
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego,
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy,
- ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego,
- ustawa z dnia 24 sierpnia 2011 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych,

- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
- ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich,
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe,
- ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji,
- ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe,
- ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela,
- uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Niniejszy dokument został opracowany na podstawie materiałów, sprawozdań oraz danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszowie.

CHARAKTERYSTYKA MIASTA PSZÓW

Źródło: www.geoportal-krajowy.pl

**Województwo
śląskie**

**Liczba ludności:
12 762**

**Powierzchnia:
20,42 km²**

Przyrost naturalny: -5,86

6 186

48%

6 576

52%

**urodzenia
32%**

**zgony
68%**

1

KULTURA

- Miejski Ośrodek Kultury w Pszowie

2

OŚWIATA

- Szkoła Podstawowa Nr 1 w Pszowie
- Szkoła Podstawowa Nr 2 w Pszowie
- Szkoła Podstawowa Nr 3 w Pszowie
- Szkoła Podstawowa Nr 4 w Pszowie
- Świetlica Środowiskowa w Pszowie
- Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Pszowie

3

POMOC SPOŁECZNA

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszowie
- Zespół Interdyscyplinarny
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Pszowie

*Dane statystyczne umieszczone na grafice pochodzą z 2022 roku.

ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ

Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy domowej w Mieście Pszów zajmuje się **Zespół Interdyscyplinarny**, utworzony przez Burmistrza. Powołano do niego przedstawicieli: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego mogą wchodzić także przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej (jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do Burmistrza), kuratorzy sądowi, prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 424):

1. Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

2. Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3-5, w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym,
- 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom,
- 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
- 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej,
- 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,

- 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań,
- 7) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”,
- 8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a,
- 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową,
- 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 2151, 2311, 2581 oraz z 2023 r. poz. 289, 535 i 803).

Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Mieście Pszów na lata 2024-2028 wraz z obszarami ich działania przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 1. Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wraz z obszarami ich działania

Instytucja	Obszar działania
Ośrodek Pomocy Społecznej	<ul style="list-style-type: none"> • Wczesna diagnoza i poradnictwo, • udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego, • udzielanie pomocy w formie pracy socjalnej, • obsługa organizacyjno-techniczna ZI, • rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy, • uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”.
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja działań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, • ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, • uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”,

Instytucja	Obszar działania
i Przeciwdziałania Narkomanii	<ul style="list-style-type: none"> rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy.
Komisariat Policji w Pszowie	<ul style="list-style-type: none"> Uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”, podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, działania interwencyjne, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy.
Placówki ochrony zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> Wczesna diagnoza, uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy.
Placówki oświatowe	<ul style="list-style-type: none"> Wczesna diagnoza, uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy.
Zespół Interdyscyplinarny i grupy diagnostyczno-pomocowe	<ul style="list-style-type: none"> Diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy domowej, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc, opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy domowej, monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy, dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań, realizacja procedury „Niebieskie Karty”, powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych, kierowanie osób stosujących przemoc do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz programach psychologiczno-terapeutycznych.

Źródło: Opracowanie własne

Można wyróżnić także podmioty będące pomocne w rozwiązywaniu problemów dotyczących przemocy, szczególnie w zakresie prowadzenia działalności profilaktycznej, takie jak:

- instytucje kulturalno-rekreacyjne,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- lokalne organizacje pozarządowe,
- kościoły i związki wyznaniowe.

Zasoby ludzkie:

Zespół Interdyscyplinarny w zakresie realizacji **Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Mieście Pszów na lata 2024-2028** współpracuje z osobami zawodowo zajmującymi się problemem przemocy domowej na szczeblu gminnym oraz powiatowym, do których należą m.in.:

- pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,
- psycholodzy, psychoterapeuci i pedagodzy
- asystenci rodziny,
- funkcjonariusze Policji,
- pracownicy socjalni,
- przedstawiciele organizacji pozarządowych,
- pracownicy ochrony zdrowia,
- członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE MIASTA PSZÓW

Tworzenie warunków umożliwiających przeciwdziałanie przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – w obszarze gminy, należą do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego. Zespół Interdyscyplinarny funkcjonujący na terenie Miasta Pszów zorganizował w latach 2020-2023 po 4 posiedzenia (raz na kwartał).

W ramach przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej, w strukturach Zespołu Interdyscyplinarnego tworzone są grupy robocze, które zgodnie z nowelizacją ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, funkcjonują obecnie pod nazwą grup diagnostyczno-pomocowych. Są one powoływane w zależności od istniejących potrzeb i indywidualnych przypadków. Ich podstawowym zadaniem jest stworzenie i realizowanie planu pomocy rodzinom, stałe monitorowanie ich sytuacji oraz prowadzenie bieżącej dokumentacji podejmowanych działań i uzyskiwanych efektów. Liczba spotkań grup roboczych w latach 2020-2023 utrzymywała się na podobnym poziomie – w 2020 roku było to 59 spotkań, w 2021 roku – 53 spotkania, w 2022 roku – 47 spotkań, natomiast w 2023 roku liczba spotkań grup roboczych przyjęła najwyższą wartość w analizowanym okresie, bo aż 72.

Tabela 2. Dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w latach 2020-2023

lp.	wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
1	liczba posiedzeń zespołów	4	4	4	4
2	liczba spotkań grup roboczych	59	53	47	72

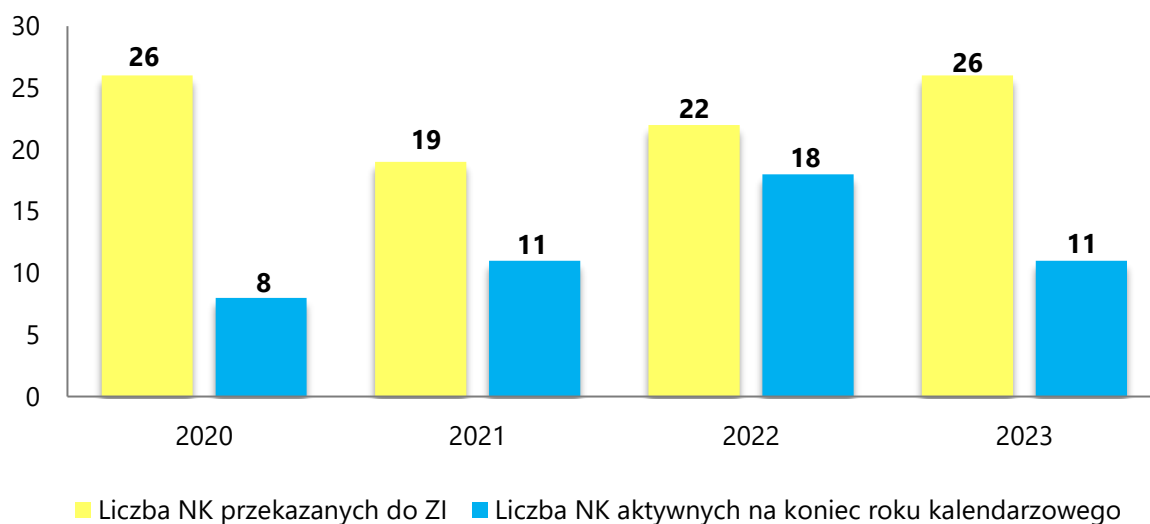
Źródło: Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego oraz realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w latach 2020-2023

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty

i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” w przypadku powzięcia w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec osób doznających przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej. Liczba przekazanych do Zespołu Interdyscyplinarnego procedur „Niebieskie Karty” w Mieście Pszów prezentuje się następująco: w 2020 roku – 26, w 2021 – 19, w 2022 – 22, w 2023 – 26. W latach 2020-2023 dochodziło także do zamykania procedur „Niebieskie Karty”. W 2020 roku zakończono 18 procedur, w 2021 roku – 8, w 2022 roku – 4, a w 2023 roku – 25. Procedura „Niebieskie Karty” realizowana na koniec roku kalendarzowego jest równoznaczna z jej kontynuacją w kolejnym roku kalendarzowym.

Wykres 1. Liczba przekazanych do Zespołu Interdyscyplinarnego oraz aktywnych na koniec roku kalendarzowego procedur „Niebieskie Karty” w latach 2020-2023

Źródło: Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego oraz realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w latach 2020-2023

W latach 2020-2023 grupy diagnostyczno-pomocowe podjęły decyzje o wszczęciu działań wobec osób i rodzin 19 razy. W 2020 roku złożono łącznie 5 wniosków, z czego: 2 wnioski o wydanie zarządzeń odnośnie sprawowania opieki nad dziećmi (do Sądu Rodzinnego), 2 wnioski o podjęcie działań wobec osób (do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Pszowie) oraz 1 zgłoszenie o możliwości popełnienia przestępstwa (do organów ścigania). W 2021 roku złożono łącznie 3 wnioski, z czego: 2 odnośnie sprawowania opieki nad dziećmi oraz 1 zgłoszenie o możliwości popełnienia przestępstwa. W 2022 roku złożono łącznie 6 wniosków, z czego: 4 odnośnie sprawowania opieki nad dziećmi oraz 2 wnioski o podjęcie działań wobec osoby do GKRPAiPN. W 2023 roku złożono łącznie 5 wniosków, z czego: 4 wnioski odnośnie sprawowania opieki nad dziećmi oraz 1 wniosek o podjęcie działań wobec osoby do GKRPAiPN.

Tabela 3. Wnioski kierowane przez grupy diagnostyczno-pomocowe o podjęcie działań wobec osób i rodzin

lp.	Rodzaj wniosku	2020	2021	2022	2023
1	liczba wniosków o wydanie zarządzeń odnośnie sprawowania opieki nad dziećmi - przekazanych do Sądu Rodzinnego	2	2	4	4
2	liczba wniosków o podjęcie działań wobec osoby - kierowanych do GKRPAiPN w Pszowie	2	0	2	1
3	liczba zgłoszeń o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przemocy – kierowanych do organów ścigania	1	1	0	0
4	Ogółem	5	3	6	5

Źródło: Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego oraz realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w latach 2020-2023

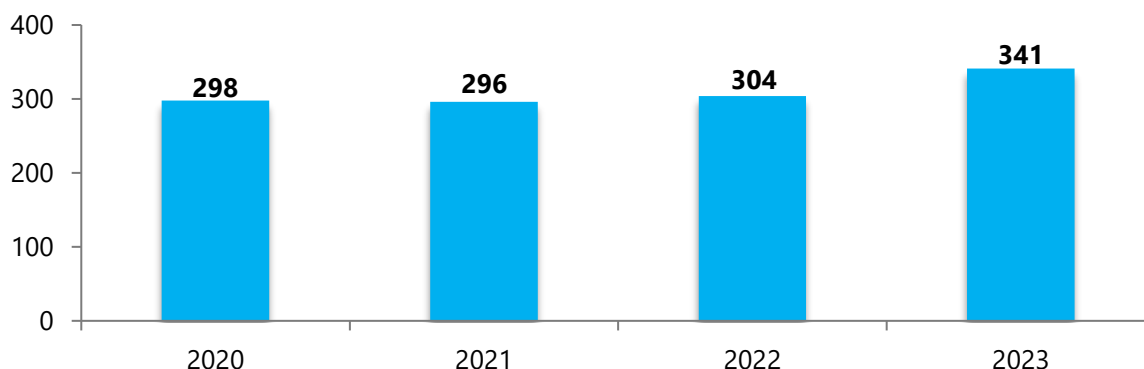
Kluczową rolę w ramach realizacji procedury "Niebieskie Karty" odgrywa asystent rodziny. Współpracuje z członkami rodziny oraz pracownikiem socjalnym w opracowywaniu i realizacji planu pracy z rodziną. Zapewnia wsparcie rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej oraz pomaga w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych oraz wychowawczych z dziećmi. Ponadto podejmuje działania interwencyjne i zaradcze w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin oraz współpracuje z Zespołem Interdyscyplinarnym, grupami diagnostyczno-pomocowymi

lub innymi podmiotami, aby zagwarantować kompleksowe wsparcie w realizacji zadań. Na terenie Miasta Pszów w latach 2021-2023 liczba rodzin objętych procedurą NK, a jednocześnie asystenturą ulegała wahaniom – w 2021 była to 1 rodzina, w 2022 roku – 7, a w 2023 roku – 4. W przypadku roku 2020 występuje brak danych w tym zakresie⁷.

W przypadku przemocy domowej istotne jest również dokładne monitorowanie i analiza liczby interwencji domowych policji. W roku 2020 Policja przeprowadziła 298 domowych interwencji, w 2021 roku – 296, w 2022 roku – 304, a w 2023 roku – 341. Zauważyć można, że w 2023 roku przeprowadzono o 43 interwencje więcej niż w roku bazowym (2020). Dodatkowo, z danych udostępnionym przez Komisariat Policji w Pszowie wynika, że w latach 2021-2023 wszczęciem procedury „Niebieskie Karty” zakończyło się 57 przeprowadzonych interwencji.

Wykres 2. Liczba domowych interwencji przeprowadzonych przez Policję w latach 2020-2023

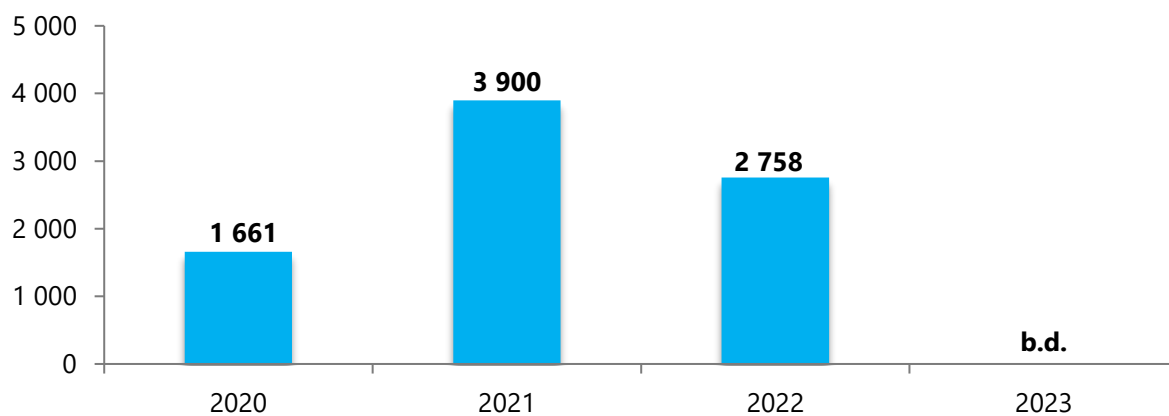

Źródło: Dane przekazane przez Komisariat Policji w Pszowie

Z danych wynika, że środki przeznaczane na przeciwdziałanie przemocy domowej w latach 2020-2022 były zróżnicowane. W roku 2020 na ten cel przeznaczono 1 661 zł, rok później 3 900 zł, w 2022 roku było to 2 758 zł, z kolei w przypadku 2023 roku kwota ta osiągnęła najwyższą wartość – 5 207 zł.

⁷Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego oraz realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w latach 2020-2023

Wykres 3. Środki przeznaczone na przeciwdziałanie przemocy domowej w latach 2020-2023 [zł]

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za lata 2020-2022

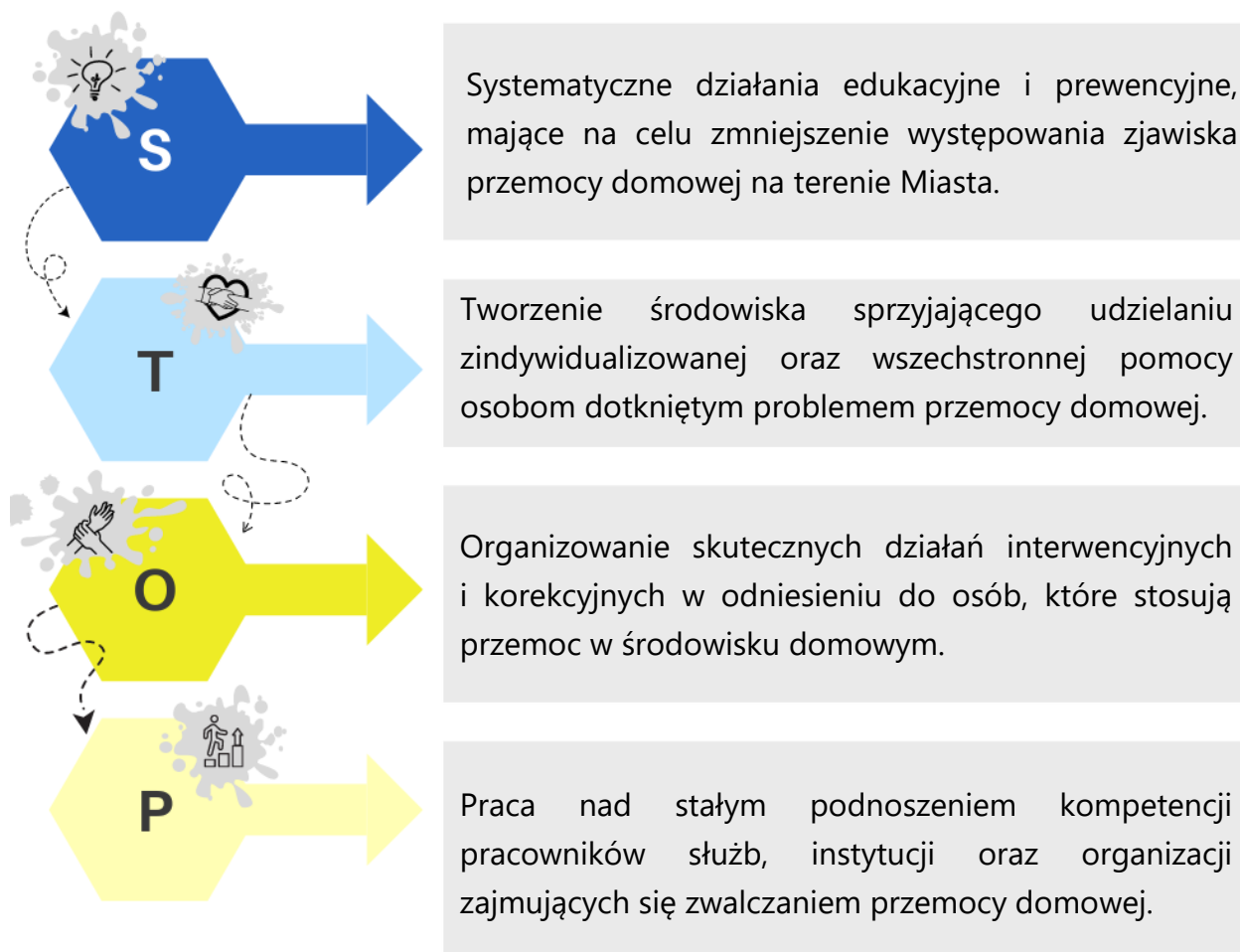

CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU

Celem głównym Programu jest zwiększenie skuteczności działań i poziomu współpracy międzyinstytucjonalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz dążenie do zmniejszenia skali tego zjawiska na terenie Miasta Pszów.

Cel będzie realizowany w szczególności poprzez:

1. Systematyczne działania edukacyjne i prewencyjne, mające na celu zmniejszenie występowania zjawiska przemocy domowej na terenie Miasta.

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy
1.	Budowanie świadomości mieszkańców na temat przemocy domowej oraz związanych z nią innych problemów, w tym poprzez rozpowszechnianie materiałów edukacyjno-profilaktycznych oraz informacji na temat miejsc/osób udzielających pomocy i wsparcia w przypadku doświadczenia lub stosowania przemocy.	Liczba działań podjętych w celu rozpowszechnienia informacji. Liczba zakupionych materiałów edukacyjnych. Liczba informacji zamieszczonych w mediach lokalnych o tematyce przeciwdziałania przemocy domowej.	ZI, GKRPAiPN, OPS, MOK, BP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.
2.	Kontynuowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom.	Liczba zainicjowanych działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych.	ZI, UM, OPS, GKRPAiPN, placówki oświatowe, KP, NGO.
3.	Upowszechnianie informacji na temat miejsc/osób udzielających pomocy i wsparcia w przypadku doświadczenia lub stosowania przemocy.	Liczba działań podjętych w celu upowszechnienia informacji.	ZI, UM, KP, GKRPAiPN, OPS, MOK, BP, NGO, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.
4.	Organizowanie, prowadzenie i udział w kampaniach na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba zrealizowanych kampanii na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.	ZI, UM, KP, OPS, GKRPAiPN, NGO, ŚŚ, MOK, BP, placówki oświatowe.

5.	Edukacja mieszkańców w zakresie skutecznych sposobów radzenia sobie w trudnych sytuacjach i rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy.	Liczba podjętych działań edukacyjnych.	ZI, UM, GKRPAiPN, MOK, BP, OPS, NGO, placówki oświatowe.
6.	Przeprowadzanie akcji profilaktycznych, w celu podnoszenia wrażliwości społecznej na kwestie przemocy domowej.	Liczba zorganizowanych akcji profilaktycznych.	ZI, UM, GKRPAiPN, OPS, PES, GCKST, BP, placówki oświatowe.
7.	Realizacja programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodziców w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych.	Liczba zrealizowanych programów.	PCPR, UM, GKRPAiPN, BP, MOK, placówki oświatowe.
8.	Edukacja dzieci i młodzieży na temat rodzajów i form przemocy oraz zagrożeń wynikających z przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy.	Liczba zrealizowanych programów/warsztatów.	UM, KP, GKRPAiPN, OPS, NGO, MOK, BP, ŚŚ, placówki oświatowe.
9.	Organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.	Liczba dostępnych miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.	UM, NGO, MOK, BP, ŚŚ, placówki oświatowe.
10.	Diagnozowanie i monitorowanie problemu przemocy na terenie Miasta poprzez organizowanie badań społecznych wśród mieszkańców i uczniów.	Liczba osób objętych badaniem w ramach diagnozy problemu przemocy.	OPS, UM, placówki oświatowe.
11.	Współpraca z mediami oraz NGO mająca na celu upowszechnienie informacji w zakresie dostępnych	Liczba opracowanych materiałów informacyjnych.	UM, NGO, media.

	możliwości i form uzyskania pomocy.		
12.	Współpraca samorządu z NGO w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania projektów prowadzonych przez organizacje pozarządowe.	Liczba zrealizowanych działań.	UM, NGO.
13.	Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również dotyczące wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową, a także w odniesieniu do grup ryzyka.	Liczba placówek prowadzących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	UM, placówki oświatowe.
		Liczba osób, którym udzielono porad.	

2. Tworzenie środowiska sprzyjającego udzielaniu zindywidualizowanej oraz wszechstronnej pomocy osobom dotkniętym problemem przemocy domowej.

Ip.	zadanie	Wskaźnik	realizatorzy
1.	Udzielanie schronienia osobom doświadczającym przemocy domowej.	Liczba osób korzystających ze schronienia.	UM.
2.	Zapewnienie dostępu do bezpłatnej pomocy osobom doznającym przemocy domowej, w szczególności w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, interwencji kryzysowej oraz pomocy medycznej.	Liczba udzielonych porad osobom doznającym przemocy. Liczba osób, które skorzystały z pomocy w formie bezpłatnego poradnictwa. Liczba podmiotów zapewniających bezpłatny dostęp do poradnictwa.	ZI, GKRPAiPN, OPS, UM, NGO, PCPR, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.
3.	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom dotkniętym przemocą domową.	Liczba rodzin otrzymujących pomoc finansową i rzeczową z powodu problemu przemocy.	OPS.
4.	Udzielanie rodzinom dotkniętym problemem przemocy domowej pomocy poprzez realizację procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba wszczętych procedur. Liczba zakończonych procedur. Liczba rodzin objętych procedurą.	ZI, GKRPAiPN, OPS, KP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.
5.	Praca socjalna z rodzinami, w których występuje problem przemocy domowej.	Liczba rodzin, które objęto pracą socjalną.	OPS.
6.	Objęcie rodzin, w których występują problemy opiekuńczo-wychowawcze wsparciem asystenta rodziny.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	OPS.

7.	Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom doznającym przemocy domowej poprzez umieszczanie ich w pieczy zastępczej oraz zabezpieczenie środków na ich pobyt.	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, z powodu przemocy domowej.	PCPR, OPS.
	Inicjowanie utworzenia placówki wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin z trudnościami opiekuńczymi.	Liczba dzieci objętych wsparciem w placówce.	UM, OPS.
8.	Utworzenie grupy samopomocowej/terapeutycznej dla osób doznających przemocy domowej.	Liczba osób uczęszczających na spotkania grupy samopomocowej.	OPS, UM, NGO, GKRPAiPN.
9.	Inicjowanie utworzenia Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego zapewniającego wsparcie dla osób dotkniętych problemem przemocy domowej, w związku z uzależnieniem członka rodziny.	Liczba osób objętych wsparciem Gminnego Punktu Konsultacyjnego	GKRPAiPN, UM.
10.	Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego.	Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego.	ZI.

3. Organizowanie skutecznych działań interwencyjnych i korekcyjnych w odniesieniu do osób, które stosują przemoc w środowisku domowym.

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy
1.	Motywowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i/lub psychologiczno-terapeutycznych.	Liczba osób, które podjęły udział w programie.	ZI, GKRPAiPN, OPS, OPS, PCPR.
2.	Informowanie osób stosujących przemoc domową o konsekwencjach stosowania przemocy oraz zobowiązanie ich do podejmowania działań zmierzających do zaprzestania jej stosowania, w tym do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i/lub psychologiczno-terapeutycznych.	Liczba osób skierowanych do uczestnictwa w Programie korekcyjno-edukacyjnym/psychologiczno-terapeutycznym.	ZI, KP, grupy diagnostyczno-pomocowe.
		Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – D”.	
3.	Opracowanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.	Liczba opracowanych programów.	ZI, OPS, PCPR.
4.	Izolowanie osób stosujących przemoc domową poprzez uniemożliwienie im korzystania z mieszkania zajmowanego wspólnie z członkami rodziny oraz zakaz zbliżania się do jego otoczenia i miejsc, w których osoby te zwykle lub regularnie przebywają.	Liczba interwencji w związku z naruszeniem zakazu zbliżania, kontaktowania się lub wstępu, przez osobę stosującą przemoc domową.	KP.

5.	Podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc, które nie podjęły się uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym i/lub psychologiczno-terapeutycznym.	Liczba złożonych zawiadomień o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia.	ZI, KP.
6.	Opracowanie i realizacja programów edukacyjnych i/lub wspierających dla osób stosujących przemoc domową, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny lub psychologiczno-terapeutyczny.	Liczba programów edukacyjnych i/lub wspierających realizowanych w Mieście.	UM, NGO.
7.	Motywowanie i/lub kierowanie na leczenie odwykowe osób uzależnionych stosujących przemoc domową.	Liczba wniosków kierowanych do MGKRPA o podjęcie czynności zmierzających do orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.	GKRPAiPN.
8.	Podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą „Niebieskie Karty”.	ZI, grupy diagnostyczno-pomocowe.
9.	Rozpowszechnianie informatorów zawierających aktualne bazy teleadresowe instytucji, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują wszelkie działania adresowane do osób stosujących przemoc domową.	Liczba przekazanych informatorów.	UM, KP.

10.	Działanie i współpraca służb w zakresie monitorowania zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy domowej, w tym wymiana informacji między nimi.	Liczba wniosków o nałożenie obowiązku uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych.	OPS, jednostki prokuratury.
-----	---	--	-----------------------------

4. Praca nad stałym podnoszeniem kompetencji pracowników służb, instytucji oraz organizacji zajmujących się zwalczaniem przemocy domowej.

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy
1.	Przeprowadzenie szkoleń, seminariów i konferencji dla kadry zajmującej się działaniami w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba zorganizowanych szkoleń, konferencji i seminariów.	ZI, GKRPAiPN, OPS, UM, KP, placówki ochrony zdrowia, placówki oświatowe.
2.	Organizowanie superwizji dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba przeprowadzonych superwizji.	ZI, OPS, GKRPAiPN, KP, placówki ochrony zdrowia.
3.	Uczestnictwo nowo powołanych członków ZI w obowiązkowym szkoleniu.	Liczba członków ZI uczestniczących w szkoleniu.	ZI.
4.	Uczestnictwo członków grup diagnostyczno-pomocowych w szkoleniach, w szczególności dotyczących pracy z osobą doznającą przemocy domowej oraz osobą stosującą przemoc domową.	Liczba członków grup diagnostyczno-pomocowych, uczestniczących w szkoleniach. Liczba przeprowadzonych szkoleń.	ZI.
5.	Uczestnictwo pracowników placówek oświatowych w szkoleniach z zakresu edukacji włączającej,	Liczba pracowników uczestniczących w szkoleniach.	UM, placówki oświatowe.

	w szczególności w aspekcie wsparcia dzieci doznających przemocy domowej.		
6.	Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa i grup wsparcia.	Liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego.	UM, OPS.
7.	Opracowanie diagnoz potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba diagnoz potrzeb szkoleniowych.	UM, OPS.

ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do:

- mieszkańców Miasta Pszów, w tym osób zagrożonych wystąpieniem problemu przemocy domowej,
- osób doznających przemocy domowej,
- osób stosujących przemoc domową,
- świadków przemocy domowej,
- osób i instytucji zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Mieście Pszów na lata 2024-2028 zakłada:

- uwrażliwienie społeczności lokalnej i zmianę biernych postaw względem zjawiska przemocy domowej,
- podniesienie jakości funkcjonowania rodzin m.in. poprzez promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy,
- zwiększenie dostępności informacji w zakresie możliwości uzyskania wsparcia dla osób doznających przemocy,
- zapewnienie bezpieczeństwa i profesjonalnej pomocy osobom doznającym przemocy,
- wzmocnienie efektywności działań ukierunkowanych na osoby stosujące przemoc domową,
- wzrost liczby działań podejmowanych przez odpowiednie służby w celu przeciwdziałania przemocy domowej.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Zadania realizowane w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Mieście Pszów na lata 2024-2028 finansowane będą z budżetu Miasta Pszów oraz ze środków zewnętrznych.

EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU

Celem ewaluacji jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów i rezultatów. Wyniki ewaluacji okresowej służą również ewentualnym modyfikacjom dokumentów programowych, a dostarczone za jej sprawą informacje powinny być wykorzystane przy przygotowaniu Programu w następnym okresie programowania.

Cele badawcze ewaluacji Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej powinny opierać się na:

- ocenie procesu realizacji działań i osiągniętych efektów Programu,
- ocenie wdrażania i zarządzania Programem, w tym współpracy interdyscyplinarnej,
- opracowaniu rekomendacji do stworzenia kontynuacji Programu.

W ramach ewaluacji należy wybrać co najmniej jedną z niżej wskazanych zróżnicowanych metod pomiaru, tj.:

- a) analizę dokumentów,
- b) badanie ankietowe adresatów Programu,
- c) badanie poprzez zogniskowany wywiad grupowy realizatorów Programu.

Przyjęte kryteria ewaluacji Programu to:

- a) kryterium skuteczności** (plan a wykonanie) – rozumiane jako stopień realizacji zaplanowanych celów i efektów Programu. Ocena pod kątem kryterium skuteczności skupi się głównie na ocenie wdrożenia działań w stosunku do założonego planu i osiągnięcia wskaźników rezultatów.

b) kryterium efektywności – ocena sprawności wdrażania i prawidłowości zarządzania Programem, w tym pod kątem zgodności z harmonogramem, ewentualnych trudności w jego realizacji, przepływu informacji między realizatorami.

c) kryterium użyteczności – ocena dopasowania założeń Programu do potrzeb jego odbiorców i realizatorów.

d) kryterium trafności – rozumiane jako stopień, w jakim zaplanowane cele odpowiadają zidentyfikowanym problemom.

Proces wdrażania założonych w niniejszym Programie działań i celów oraz informacja o aktywności Zespołu Interdyscyplinarnego w danym roku, będą przedmiotem corocznych sprawozdań przedkładanych Burmistrzowi Miasta Pszów przez Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszowie. Za koordynowanie realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Mieście Pszów na lata 2024-2028 odpowiedzialny jest Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszowie.

Realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Mieście Pszów na lata 2024-2028 obejmować będzie cztery etapy, przedstawione w kolejnej tabeli.

Tabela 4. Harmonogram wdrażania Programu

Etap	Wyszczególnienie	Termin realizacji
Etap I	Podjęcie uchwały przez Radę Miejską w Pszowie o przyjęciu do realizacji „Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Mieście Pszów na lata 2024-2028”	II kwartał 2024 r.
Etap II	Koordynacja realizacji zadań objętych Programem	II kwartał 2024 r. – IV kwartał 2028 r.
Etap III	Monitoring	corocznie w okresie od 2024 r. do 2028 r.
Etap IV	Ewaluacja Programu	I kwartał 2029 r.

Źródło: Opracowanie własne

WNIOSKI I PODSUMOWANIE

Praca nad zwalczaniem przemocy domowej to niezmiernie skomplikowane wyzwanie o zasięgu globalnym. Problem ten, choć powszechny, często pozostaje ukryty za fasadą milczenia, gdy doznający przemocy i ich bliscy obawiają się konsekwencji jego ujawnienia. Dlatego kluczowe jest stworzenie skutecznych programów interwencji oraz wsparcia dla wszystkich osób dotkniętych tym problemem, niezależnie od roli, jaką odgrywają w kontekście przemocy.

Integralną częścią walki z przemocą domową jest integracja działań wielu instytucji i specjalistów, którzy podejmują się tego wyzwania. Wsparcie ekonomiczne dla osób doznających przemocy przyjmuje różnorodne formy, obejmując m.in. programy finansowej pomocy, które mają na celu przywrócenie ofiarom niezależności finansowej oraz wspieranie ich w zdobyciu pracy i rozwoju zawodowego. Zapewnienie bezpiecznych miejsc schronienia jest niezwykle istotne, umożliwiając osobom doświadczającym przemocy domowej ucieczkę z niebezpiecznych sytuacji.

Wsparcie psychologiczne, prawne oraz dostęp do grupowego wsparcia stanowią kluczowy element pomocy osobom doświadczającym przemocy, umożliwiając proces ponownego budowania swojego życia. Edukacja, zarówno dla dorosłych, jak i dzieci, odgrywa istotną rolę w zapobieganiu przemocy domowej poprzez podnoszenie świadomości społecznej i promowanie zdrowych relacji w rodzinach oraz społecznościach.

Cele i działania zapisane w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Mieście Pszów na lata 2024-2028 powinny być realizowane poprzez ścisłą współpracę różnych podmiotów na terenie Miasta. Skuteczne wdrożenie tych działań ma na celu rozwinięcie efektywnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, przynosząc korzyści społeczności lokalnej i podkreślając zaangażowanie Miasta w to istotne przedsięwzięcie.

Dodatkowo, kontynuacja różnorodnych kampanii promocyjnych organizowanych przez Miasto jest kluczowym elementem w budowaniu świadomości społecznej na temat przemocy domowej. Takie inicjatywy nie tylko podtrzymują i wzmacniają świadomość społeczną w tej kwestii, lecz także angażują lokalną społeczność w działania przeciwdziałania przemocy domowej.

Istotnym elementem w walce z przemocą domową jest ciągłe doskonalenie systemów wsparcia oraz monitorowanie skuteczności podejmowanych działań. Analiza danych dotyczących interwencji policji, zgłoszeń do instytucji pomocy oraz wyników programów wsparcia może dostarczyć cennych informacji na temat skali problemu oraz skuteczności podejmowanych działań. Poprzez systematyczne oceny i dostosowywanie strategii działania, społeczności mogą stale doskonalić swoje podejście do zwalczania przemocy domowej i skuteczniej chronić osoby dotknięte tym problemem.

SPIS WYKRESÓW I TABEL

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba przekazanych do Zespołu Interdyscyplinarnego oraz aktywnych na koniec roku kalendarzowego procedur „Niebieskie Karty” w latach 2020-2023	18
Wykres 2. Liczba domowych interwencji przeprowadzonych przez Policję w latach 2020-2023	20
Wykres 3. Środki przeznaczone na przeciwdziałanie przemocy domowej w latach 2020-2023	21

Spis tabel

Tabela 1. Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wraz z obszarami ich działania	14
Tabela 2. Dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w latach 2020-2023	17
Tabela 3. Wnioski kierowane przez Grupy Robocze Zespołu Interdyscyplinarnego o podjęcie działań wobec osób i rodzin	19
Tabela 4. Harmonogram wdrażania Programu	34

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz.U. z 2024, poz. 424) w art. 6 ust 2 nakłada na gminę obowiązek opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej, prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy, zapewnienie osobom doznającym miejsc w ośrodkach wsparcia, tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Pomimo iż gmina posiada przyjęty Uchwałą Nr XXIII/195/2020 Rady Miejskiej w Pszowie z dnia 18 grudnia 2020 „Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 - 2025”, zmiana ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (pierwotnie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie) nałożyła obowiązek utworzenia nowego programu przeciwdziałania, jak również utworzenia ponownie „nowego” Zespołu Interdyscyplinarnego. Uchwała Nr LI/429/2023 Rady Miejskiej w Pszowie z dnia 30 sierpnia 2023r. określiła tryb i sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Pszowie, natomiast Zarządzeniem Burmistrza Miasta Pszowa Nr BM.0050.118.2023 z dnia 27 września 2023r został powołany Zespół Interdyscyplinarny w Pszowie.